

Nye instrumenter - kombinerede kapitalindskud og lån

Desuden foreslås en justering i VækstFondens muligheder for at yde lån til særligt risikobetonede, perspektivrige projekter. Med ændringen af lov om VækstFonden i Folketingsåret 1998/99, jf. lov nr. 1008 af 23. december 1998, fik VækstFonden forbedrede muligheder for at yde lån til meget risikobetonede og perspektivrige udviklingsprojekter inden for bl.a. bioteknologi. Lånene indebærer en overskudsafhængig tilbagebetaling fx i form af en royalti, hvorved VækstFonden kan få en større tilbagebetaling end det lånte beløb, såkaldte "resultatlån", jf. § 2, stk. 8, i lov om VækstFonden. Den forhøjede tilbagebetaling skal alene kompensere VækstFonden for den forhøjede risiko, der er på denne type projekter, og virksomhederne kan på ethvert tidspunkt købe sig fri af denne tilbagebetalingsforpligtelse.

Resultatlånene har været udsat for kritik fra bioteknologiske virksomheder. Kritikken har bl.a. rettet sig mod, at lånene var for administrativt tunge. Det foreslås på den baggrund, at VækstFonden får mulighed for - som supplement til resultatlånene - at finansiere disse risikobetonede udviklingsprojekter med en kombination af lån og kapitalindskud, jf. § 1, nr. 3. Hensigten er at tilbyde en enkel finansieringsform, som indebærer en række håndteringsmæssige fordele for virksomhederne.

Kapitalindskud i form af aktier er såvel nationalt som internationalt et velkendt og gennemreguleret finansieringsinstrument. Denne finansieringsform vil derfor være mere attraktiv for nogle virksomheder, især i forholdet til internationale investorer. Resultatlånene har den svaghed, at internationale investorer ikke kender instrumentet. De nye højteknologiske virksomheder, der typisk henvender sig til internationale investorer, kan derfor have problemer med at forklare finansieringsformen. Resultatlånene er en relativ ukendt lånetype, der indebærer, at al regulering fastlægges i lånedokumenterne. Lånevilkårene bliver derfor meget omfattende, uhåndterbare og svært gennemskuelige.

Finansiering ved kapitalindskud indebærer, at kapitalen kan tilføres et konkret projekt i virksomheden, mens afkastet i form af kursgevinst og dividende er relateret til virksomhedens samlede udvikling. Det indebærer to fordele i forhold til resultatlånene, nemlig at risikoen bliver mindre for VækstFonden, og at finansieringen bliver billigere for virksomhederne.

Internationale empiriske undersøgelser viser, at finansieringsstøtte er mest effektiv, når den forbindes

med venturekapital, dvs. risikovillig og kompetent kapital. Det er derfor en hovedregel for aktiefinansiering fra VækstFonden, at den kombineres med tilførsel af anden privat venturekapital (herunder kapital fra business angels eller industrielle investorer). Derved fastsættes samtidig en markedskurs på aktiekapitalen. VækstFondens aktiekapital skal indskydes på markedsvilkår.

VækstFonden udarbejder nærmere vilkår for kapitalindskud til medfinansiering af meget risikobetonede projekter, jf. § 18 i bekendtgørelse om VækstFondens virke. Det vil blive fastlagt i denne bekendtgørelse, at VækstFondens ejerandel ikke vil kunne overstige 25 pct. af virksomhedens aktiekapital.

Mødesteder for virksomheder og private investorer

Endelig foreslås det, at VækstFonden får adgang til at formidle kontakt mellem private investorer og små og mellemstore virksomheder. VækstFonden kan således oprette og drive mødesteder for private investorer og mindre, innovative virksomheder, såkaldte business angels network. Business angels er private individuelle investorer, som ofte investerer i virksomhedernes tidligste udviklingsfaser, og bidrager til udviklingen af virksomheder ved tilførsel af nye kompetencer. De kan være en væsentlig drivkraft for at opbygge det danske marked for venturekapital. Investorer og virksomheder kan imidlertid have vanskeligt ved at mødes. Særlige mødesteder for private investorer og mindre virksomheder, som kendes fra bl.a. England og USA, kan nedbringe søgeomkostningerne for både virksomheder og investorer og dermed lette nye og mindre virksomheders adgang til kapital.

Når business angels og kapitalsøgende virksomheder kan have svært ved at finde frem til hinanden, skyldes det, at ingen af parterne normalt går offentligt ud med deres ønske om samarbejde. Etablering af mødesteder eller business angels netværk kan bidrage til denne kontaktskabelse. Sådanne mødesteder kan betjene sig af forskellige metoder, fx:

- konferencer, hvor virksomheder og investorer kan mødes,
- udsendelse af projektbeskrivelser/nyhedsbreve,
- matching via computer/elektroniske netværk.

Erhvervsfremme Styrelsen har gennemført en undersøgelse af behovet for og mulig udformning af sådanne mødesteder i Danmark. Opgaven er udført af Deloitte & Touche, og peger i retning af mødesteder orienteret mod innovation, herunder for virksomheder fra innovationsmiljøerne. Mødestederne bør koordineres på nationalt plan for at give ensartet profil og kritisk masse.